

1. Obiekt

WILLA "GÓRAL"

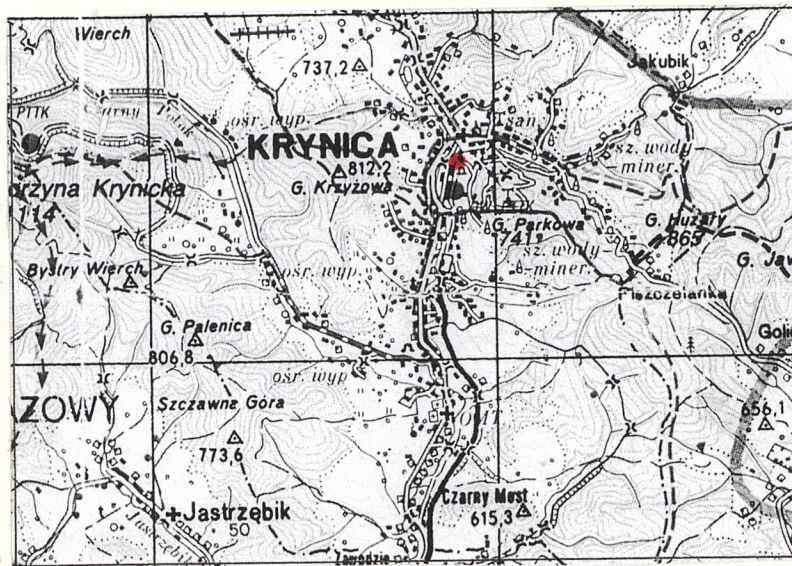
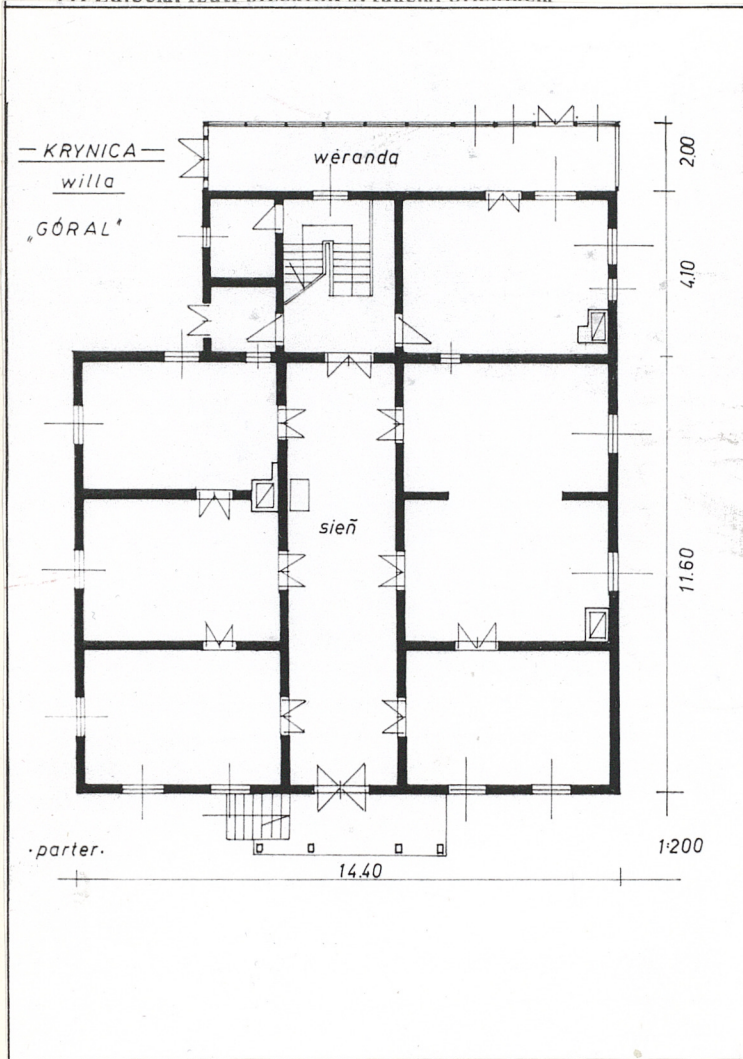
2. Czas powstania

1864 r.

3. Miejscowość

KRYNICA ZDRÓJ

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres Krynica Zdrój
Bulwary Dietla 2.

nr hipoteczny [REDACTED]

5. Przynależność administracyjna

nowosądeckie

województwo

Krynica Zdrój

gmina

pow. NOWY SĄCZ

6. Poprzednie nazwy miejscowości

-

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

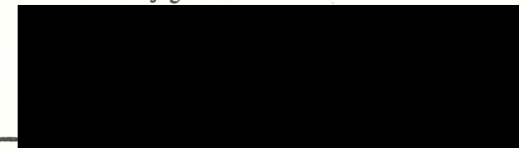
krakowskie

województwo

Nowy Sącz

powiat

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr (A-60) data 30.V 1972

4-361

Willa " Góral " wzniesiona została w 1864 roku z fundacji Stefana Ziembę, rotmistrza wojsk austriackich osiadłego w Krynicy. W trakcie badań prowadzonych na potrzeby ewidencji, nie natrafiono w archiwach na plany architektoniczne z czasu powstania obiektu. Nie jest także znane nazwisko architekta-budowniczego. Budynek wzniesiony został z przeznaczeniem na pensjonat z pokojami do wynajęcia dla kuracjuszy. Wraz z nim powstały obiekty towarzyszące / szopa, stajnie dla koni i powozów /. W 1899 roku, po śmierci rotmistrza, budynek odziedziczony został przez : Olgę z Ziembów Cichańską, Zofię z Ziembów Jastrzębską i Stefanię Ziembównę.

W 1906 roku całość nieruchomości należy do Olgi Cichańskiej i dr Aleksandra Cichańskiego. Nieruchomość w tym czasie obejmowała także działki sąsiednie, które w latach 1927-28 nabyli od Cichańskich dr Bernard Edelman i Stefania Szajdzicka.

Po [redacted] wille " Góral " odziedziczył [redacted] a następnie , wg zapisów hipotecznych, spokrewniony [redacted] / po 1969 roku /. W roku 1984, w wyniku działu majątkowego nieruchomości ta stała się współwłasnością : [redacted]

Sytuacja. Willa " Góral " położona jest przy Bulwarach Józefa Dietla, w środkowej części uzdrowiska. Znajduje się na działce siedliskowej oznaczonej nr kat. [redacted] o pow. ok. 23 a. Siedlisko to położone jest na płaskim terenie pomiędzy korytem potoku Krynica, a podnóżem Góry Krzyżowej. Willa usytuowana jest w drugiej linii zabudowy północnej strony Bulwaru , za willą " Wisła ". Prowadzi do niej droga dojazdowa od strony południowej, kończąca się podjazdem przed frontem budowli.

Willa wzniesiona w stylu " uzdrowiskowym " / szwajcarskim /, z elementami zdobniczymi elewacji i konstrukcjami, wywodzącymi się z architektury uzdrowisk alpejskich, rozpowszechnionych na terenie Polski w k. XIX i na przełomie XIX i XX wieku. Willa drewniana, konstrukcji zrębowej i szkieletowej / poddasze /, szalowana. Zbudowana na planie prostokąta, z wyższym ryzalitem przy elewacji północnej / tylnej/. Budynek wzniesiony został w 1864, rozbudowany o werandę został w latach międzywojennych. Rozplanowanie wnętrza trzypiętrowe, z korytarzem-sienią w trakcie środkowym. Rozplanowanie to powtórzone zostało w kondygnacji piętra i częściowo w adaptowanym poddaszu. Budynek nie jest podpiwniczony. Nakrywa go dach dwuspadowy o wieżbie krokwiowo-płatiowej, ze stolaciami. Dach o charakterystycznej obniżonej kalenicy. W połaci południowej nowsze / międzywojenne / wystawki dachowe. Dach kryty blachą nadbitą na starszy gont. Elewacja frontowa z ryzalitem ganku zbudowanym w konstrukcji słupowej, z balkonami w piętrze i poddaszu. Elewacje o ciekawym detalu architektonicznym / stolarskim i ciesielskim /.

Materiał, konstrukcja, technika.

Ławy fundamentowe wykonane z kamienia łamanego na zaprawie glinianej. Posadowione na głębokości ok. 50 cm w głąb gruntu. Górna warstwa podmurówki ceglana, z izolacją. Pod częścią wschodnią i północną podbicie fundamentu betonowe. Fundament od strony południowej i zachodniej wysoki, niwelujący znaczny spadek terenu.

Podwaliny wykonane z belek drewna modrzewiowego, wiązane w węglach na zamek z zaciosami.

Ściany parteru wykonane z z belek / połówek / ciętych z brusów tartaczny płaskim licem ustawionym do wewnątrz. W kondygnacji tej odcinki nowszych murów wzniesionych z cegły i bloczków cementowych / elewacja wschodnia i północna /. Kondygnacja piętra ze ścianami wzniesionymi z belek-krawędziaków w konstrukcji zrębowej. Ścianki poddasza w konstrukcji szkieletowej, obite deskami i wypełnione trocinami. Elewacje budynku z zewnątrz osłonięte szalunkami deskowymi, przybijanymi w układzie poziomym na nakładkę prostą. Przybudówka / weranda / przy elewacji północnej z szalunkiem deskowym o układzie pionowym. Elewacje w poziomie rozdzielone profilowanymi, drewnianymi gzymsami działowymi. Narożniki ścian " okożuchowane " pionowymi deskami. Deski z detalem stolarskim, listwowym o geometrycznych polach i nadbite dekoracji o motywach kwiatowych. Elewacja frontowa - z gankiem konstrukcji słupowej opartym na murywanym podeście. W piętrze i poddaszu balkony o ażurowych, wyrzynanych, deskowych balustradkach. Ganek zwieńczony trójkątnym szczytem, w którym wyprowadzona zewnętrzna jętką z ze sterczyną sięgającą ponad kalenicę dwuspadowego daszku. Elewacja frontowa regularna, trzyczęściowa, pięciosiowa. Elewacja wschodnia dwuosiowa, nieregularna, z charakterystycznym balkonem w kondygnacji piętra.

14. Kubatura

3 800 m³

15. Powierzchnia użytkowa zabudowy

213 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

pensjonat

17. Użytkowanie obecne

mieszkania właścicieli
i lokatorskie.

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

Budynek remontowany był w 1928, 1959, i 1976 roku.
Drobne prace remontowe prowadzone przez właścicieli
na bieżąco.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy,
konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Budynek w średnim stanie technicznym. Częściowo
zniszczony szalunek ścian, konstrukcja dachu, zachwia-
na statyka ganku.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Otoczyć opieką konserwatorską.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

1. Archiwum Państwowe w Krakowie. Oddział w Nowym Sączu. Inwentarz Akt m. Krynicy - Sygn. AmK - 272 wykazy willi i pensjonatów / 1912, 1928-38 /.
2. Sąd Rejonowy w Muszynie. Wydział Ksiąg Wieczystych-ks. grunt. 90, [REDACTED]

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst ..... mgr Marek H. Grabski listopad 1998 r.
imie, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki ..... j.w.
imie, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. .... j.w. listopad 1998 r.
imie, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów ..... PSOZ Nowy Sącz.

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

22. Bibliografia

1. Krynica Zdrój. Studium urbanistyczno-konserwatorskie. Oprac. S. Kruczek. PKZ Kraków 1977. / Arch. WKZ Kraków /
2. Opinia dot. stanu tech. willi "Góral ". Oprac. W. Rzechowski Warszawa 1972. / Arch. WKZ w Nowym Sączu/
3. Krynica /monografia / Pr. zb. pod red. F. Kiryka, Kraków 1994.
4. Babel B., Wspomnienia z Krynicy. Nowy Sącz 1896.
5. Kmietowicz F., Ilustrowany przewodnik po Krynicy. Kraków 1898.
6. Wąsowicz Z., Stara Krynica. Kartki z przeszłości uzdrowiska. Kraków 1932.
7. Skórczewski S., Historia Krynicy " Przegląd Zdrojowy " , Kraków 1906.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

1. Miejscowość

K R Y N I C A   Z D R Ǫ J

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Willa " Góral "

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

C.d. tekstu + ilustracje dodatkowe.

elewacja frontowa

widok od południa

c.d. pkt 13.

Elewacja wschodnia - trzyosiowa, regularna, z balkonem w kondygnacji piętra w osi środkowej. Balkon drewniany, wsparty na profilowanych krokoszytkach, z ażurową, wyrzynaną z desek balustradą.

Elewacja północna - zabudowana werandą konstrukcji szkieletowej, szalowaną. Ścianki wypełnione rzędem otworów z oknami dwuskrzydłowymi.

Otwory okienne. W Fasadzie i elewacji wschodniej i zachodniej otwory okienne średniej wielkości, prostokątne. Ujęte profilowanymi opaskami deskowymi, z trójkątnymi szczycikami w nadprożach i gzymsikami. W szczycikach nadbita dekoracja o motywach roślinnych, opracowana kolorystycznie. Otwory okienne z profilowanymi podokiennikami i płycinami w partiach podokiennych. Płyciny ozdobione uszakową dekoracją listwową z motywem rombu po środku. Okna drewniane, dwuskrzydłowe, podwójne, ośmiopolewe. W elewacji północnej otwory okienne zróżnicowane kształtem, ze stolarką pochodzącą z różnych okresów eksploatacji budynku.

Otwory wejściowe. Wejście główne pod gankiem z otworem prostokątnym, smukłym. W nim drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, przeszkłone, z nadświetlem, podwójne, lakierowane. W przejściu z sieni do klatki schodowej, nowsze drzwi wachadłowe, przeszkłone. Pozostałe otwory drzwiowe wewnątrz budynku dwuskrzydłowe, płycinowe, pełne, mocowane w futrynkach skrzynkowych. Część stolarki z czasów powstania obiektu z ozdobnymi okuciami kowalskimi.

Stropy nad poszczególnymi kondygnacjami drewniane, belkowe, z podsufitkami deskowymi i tynkami kładzionymi na warkoczach słomianych.

Podłogi w pomieszczeniach w większości deskowe, lakierowane, układane na legarach.

Komunikacja międzykondygnacyjna drewnianą klatką schodową, dwubiegową z podestami. Klatka usytuowana w części północnej traktu środkowego. Schody drewniane, policzkowe, z balustradą drewnianą o ozdobnie docinanych deskowych imitacjach tralek. Poręcz drewniana.

Urządzenia grzewcze. Kominy murowane z cegły, tynkowane, rozmieszczone w ścianach działowych budynku. Do nich dopięte ogrzewacze kaflowe, pochodzące głównie z lat powojennych.

Dach budynku dwuspadowy, o więźbie krokwiowo-płatwiowej wspartej na miedziowych stolcach. Dach pobity gontem i blachą. W połaci południowej małe wystawki z oknami, nakryte daszkami dwuspadowymi. Daszek ganku dwuspadowy. W szczytach dachu zewnętrzne jętki ze sterczynami.

Budynek posiada instalację elektryczną i wodno-kanalizacyjną.

Wkładkę założył: mgr M.H. Grabski XI 1998 r.

(imię, nazwisko, data)

PSOZ Nowy Sącz

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 197

widok od pld-zach.

widok od zachodu

widok od p1n-zach.

elewacja wschodnia

widok od p1n-zach.

1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

KRYNICA ZDRÓJ

Willa "Góral"

Ilustracje dodatkowe.

elewacja północna

przysienie ganku

szczyt ganku

balkon elewacji wschodniej

razalit
ganku

detal
szalunku

Wkładkę założył: mgr M.H. Grabski XI 1998 r.

(imie, nazwisko, data)

PSOZ Nowy Sącz

Miejsce przechowywania negatywów:

obramienie okienne

sień

klatka schodowa

klatka schodowa

klatka schodowa i korytarz piętra

stolarka drzwiowa

1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

K R Y N I C A   Z D R Ó J

Willa "   Góral "

Ilustracje dodatkowe.

stolarka drzwiowa

szopa na zapleczu działki

Wkładkę założył: mgr Marek H. Grabski XI 1998 r.

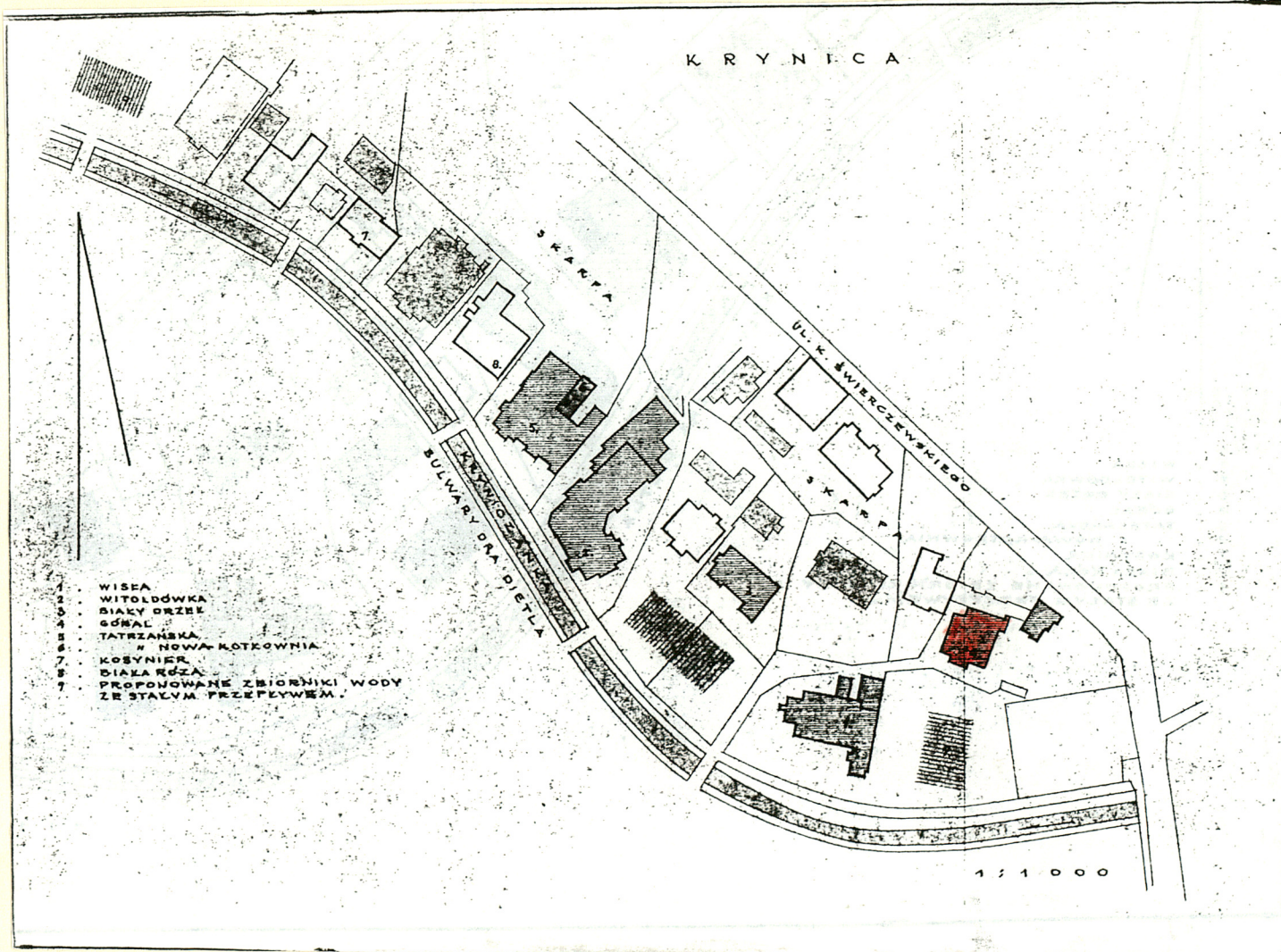
(imię, nazwisko, data)

PSOZ Nowy Sącz

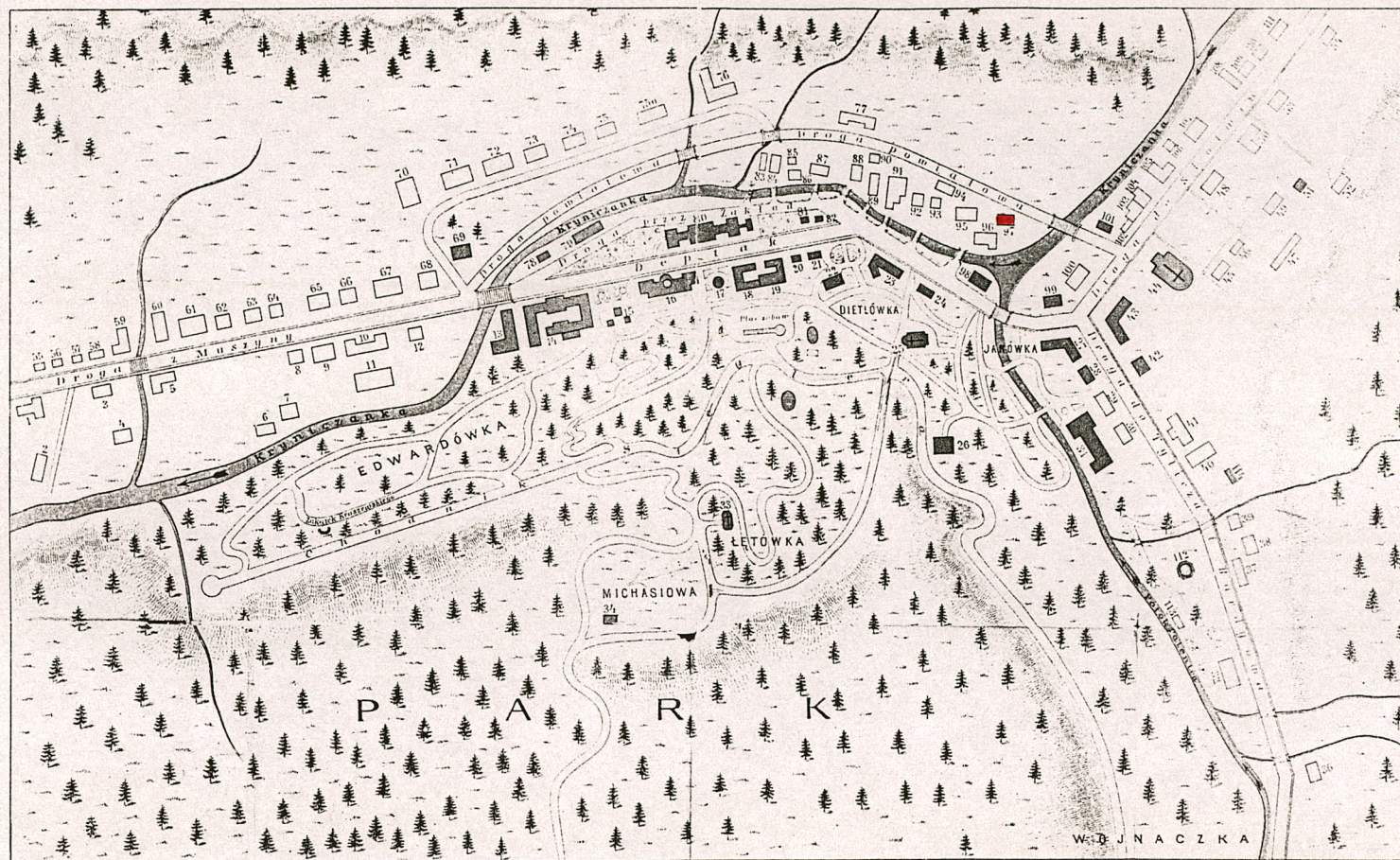
Miejsce przechowywania negatywów:

KRYNICA

Plan uzdrowiska
wg F. Kmiotowicza
/ " Ilustrowany przewodnik
po Krynicy " Kraków 1898,

PLAN SYTUACYJNY KRYNICY.

Kolor czerwony oznacza budynki rządowe.
„ szamowy „ „ prywatne.

1 Urząd gminny	24. Pod Zieloną Górką—Mieszkanie Zarządcy	47. Piekarnia „Zdrowie“	70. Willa Karpacka, Krumholz	92. Pod Ulanem, J. Klimczak
2. Hieżnia gminna	25. Kaplica	48. Pod Turkiem, Smon Schwarz	71. Pod Wawelem, Ant. Dutkiewicz	93. „ Białym Orłem, Dobrowolski
3. Willa Braunfelda	26. Zakład gimnastyczny	49. Pod koleją państwową, Ameisen	72. „ Złotą Bramą, Zurakowska	94. Willa Janiny, Br. Babel
4. Izraelicki Dom modlitwy	27. Pod Berłem	50. Dom M. Lufgliasa	73. „ Zegarem, Stan. Kolodziejczyk	95. Pod Rybą, Eisowa
5. Pod Księżcem	28. „ Złotą Kulą	51. Dom izolacyjny	74. „ Kościuszką, Bourdonowa	96. „ Wisłą, E. Burzyńska
6. „ Sygnałem, Krumholz	29. „ Cisem	52. „ Vogla	75. Dom Kaniyka	97. „ Górniem, St. Ziemia
7. Dom Szkarły	30. „ Akacją	53. Pod Krukiem, Fizowski	75a. Pod Szczerbce, Ks. Zurakowskiego	98. Teatr
8. Pod Gołębiami, Braunfeld	31. Zakład hydropatyczny	54. „ Trzema Gwiazdami, Brachocki	76. Willa Alpejska, E. Dutkiewicz	99. Pod Tęczą, Kółko rolnicze
9. „ Opatrznością, Westereich	32. Willa Dra Ebersa	55. „ Sokolem, Lorcza	77. „ Bronisławą, Cziżek Jan	100. Szkoła zakładowa
10. Willa Trzech Róż } Znamirovski	33. Statua Matki Boskiej	56. Dom Jana Chojniaka	78. Zakład fotograficzny „Marya“	101. Strażnica pożarna
11. „ „ „ }	34. Schronisko na Michasiowej	57. „ Abrahama Müllera	79. Bazar (sklepy)	102. Dom Langer
12. Pod Tygrysem	35. Allana na szczycie Parku	58. „ Izaaka Kaza	80. Dom zdrojowy	103. Hotel S. Braun
13. Łazienki borowinowe	36. Dworek Soczka	59. Willa Tatarska, Sternglanz	81. Sklep galanterijny, Trafika, A. Kazynski	104. „ Vogla
14. „ mineralne	37. Jadwinówka Dra Ebersa	60. Pod Węgrem, S. Müller	82. Salon mód, Bourdonowa	105. Romanówka, H. Zompf
15. Pomnik Prof. Dra Diella	38. Willa Raj } Kłosowska	61. Dom I. Sternglanza	83. Pod Dębem, Dutkiewicz	106. Stefania } Br. Dembinski
16. Źródło główne — Chodnik kryty	39. „ „ }	62. Pod koleją żelazną, Herbst	84. Litwinka, Antonina Dutkiewicz	107. Urszula }
17. Kiosk dla muzyki	40. „ Flory, Znamirovski	63. Alfredówka, A. Schwarz	85. Jarzabek	108. Pod Lipą, Luks
18. Pod Czarnym Orłem	41. Hotel Warszawski, Znamirovski	64. Pod Wandą	86. Pod węgierską koroną } Jan Dutkiewicz	109. Dom Baldingera
19. „ Trąbką	42. Dom ogrodnika zakładowego	65. „ Gwiazdą, N. Nitribitt	87. Pod Kosynierem, Dr. Kmiotowicz	110. „ St. Malarza
20. „ Szwarzem	43. Pod Koroną	66. „ Krakusem, F. Nitribitt	88. „ Białą Różą, St. Hubicki	111. Pod Palmą, Gigoń
21. „ Topolami	44. Kosciół	67. „ Pagatem, J. Pilarska	89. Willa Tatrzańska, M. Klimczyk	112. Źródło mineralne „Dudzikówka“
22. „ Jeleniem	45. Pod Pogonią, Siemiński	68. „ Trzema Kłonami, Wachtel	90. Pod Matką Boską, M. Albeck	113. Basen, Dra Ebersa
23. „ Zamkiem	46. Willa Dniestrzańska, Sawczak	69. Dom posadowi	91. Witoldówka, Dr. Skórczewski	114. Dom dla służby kąpielowej